

BEIJING, 13 feb. 2014

Serviciul Internațional pentru Achiziționarea Aplicațiilor din domeniul Biotehnologiei Agricole (ISAAA) a publicat astăzi un raport care indică faptul că în 2013, peste 18 milioane de agricultori din 27 de țări au cultivat plante biotehnologice, ceea ce reprezintă o creștere de 5 milioane ha (3 %) a suprafeței mondiale cultivate cu astfel de culturi. Anul 2013 marchează, totodată, și primele însămânțări în scop comercial cu porumb biotehnologic modificat pentru rezistență la secetă, în Statele Unite.

Suprafața mondială cu plante biotehnologice a crescut de la 1,7 milioane ha, în 1996 la peste 175 milioane ha, în 2013. În acest interval de 18 ani, a fost înregistrată o mărire de peste 100 de ori a suprafeței cu culturi biotehnologice produse în scop comercial. Statele Unite continuă să se situeze în fruntea statelor ce cultivă plante biotehnologice la nivel mondial, cu 70,1 milioane ha – sau 40 % din suprafața mondială totală.

„Suprafața totală cultivată cu plante biotehnologice în lumea întreagă se situează în momentul de față la 175 milioane ha, respectiv o dată și jumătate suprafața totală a Chinei”, a spus Clive James, autorul raportului și fondator și președinte emerit al organizației ISAAA. „Fiecare țară din primele zece care au cultivat plante biotehnologice în 2013 a făcut-o pe suprafețe de peste 1 milion de hectare, oferind astfel o bază largă pentru creșterea viitoare.”

Potrivit raportului, peste 90% din agricultorii care au adoptat biotehnologiile agricole (respectiv, 16,5 milioane) sunt din categoria exploataților de mici dimensiuni și sărace în resurse. Dintre țările cultivate, opt sunt țări industrializate și nouăsprezece, țări în curs de dezvoltare. Anul 2013 este cel de-al doilea an consecutiv în care țările în curs de dezvoltare au deținut suprafețe mai mari cu culturi biotehnologice decât țările industrializate, lucru care reflectă încrederea și siguranța pe care o manifestă milioane de agricultori din lumea întreagă față de noile tehnologii, dat fiind faptul că toți acești producători doresc să evite riscurile și au avut ocazia să constate beneficiile furnizate. Aproape 100% din fermierii care cultivă pentru prima dată plante biotehnologice continuă să le însămânțeze an după an, se observă în raport.

Două noi culturi rezistente la secetă

Dat fiind impactul secetei asupra productivității culturilor – accentuat, în ultimul timp, de modificările climatice –, rezistența plantelor la secetă este apreciată în mod deosebit. În Statele Unite, circa 2000 de agricultori din „cordonul porumbului” - regiune expusă secetei - au cultivat anul trecut circa 50 000 ha din primul hibrid de porumb modificat genetic pentru rezistență la secetă. De asemenea, Indonezia - pe locul patru din punctul de vedere al densității populației - și-a creat și aprobat primul hibrid de trestie de zahăr rezistent la secetă din lume (primul hibrid biotehnologic de trestie de zahăr care va fi aprobat la nivel mondial) și intenționează să îl lanseze spre vânzare, în scopul cultivării comerciale, în 2014.

„Culturile biotehnologice își dovedesc valoarea globală, ca mijloc de ajutorare a agricultorilor săraci, care se confruntă cu rezerve de apă din ce în ce mai scăzute și o presiune din ce în ce mai mare din partea speciilor de buruieni și dăunători, iar efectele modificărilor climatice nu vor face decât să crească nevoia unor astfel de tehnologii.”, spune Clive James.

Hibridul de porumb biotehnologic rezistent la secetă a fost donat Africii prin proiectul „Water-efficient Maize for Africa” (WEMA), un parteneriat public-privat, format de companiile Monsanto și BASF, finanțat de fundațiile Gates și Buffett și derulat sub coordonarea Centrului Internațional pentru Ameliorarea Porumbului și Grâului (*International Maize and Wheat Improvement Center - CIMMYT*), din Mexic și Fundației Africane pentru Tehnologie Agricolă (*African Agricultural Technology Foundation - AATF*), din Kenya. Cultivarea porumbului biotehnologic rezistent la secetă, în Africa este așteptată în anul 2017. Pe continentul african, seceta este principalul factor limitativ al productivității porumbului - plantă de care depinde supraviețuirea a 300 milioane de oameni.

Culturile biotehnologice din China. Situație actuală și perspective

Cu o populație de 1,3 miliarde de persoane, China este cea mai populată țară din lume. În perioada 1996-2012, cultura bumbacului biotehnologic a adus Chinei beneficii economice estimate la peste 15 miliarde \$,

din care 2,2 miliarde \$ numai în ultimul an. Culturile biotehnologice au adus beneficii importante atât agricultorilor chinezi, cât și mediului înconjurător din această țară, consumul de insecticide scăzând cu 50% sau mai mult în cazul culturilor de bumbac biotehnologic.

„China cunoaște deja beneficiile bumbacului biotehnologic pentru fibră și ar putea profita și de pe urma porumbului biotehnologic, obținând o producție de boabe mai mare și mai bună, pentru consumul furajer”, observă Clive James. „China ar putea beneficia și de pe urma autorizării modificărilor biotehnologice la orez, produsul asiatic de bază.”

Unii observatori presupun că statul chinez pregătește terenul pentru autorizarea unei culturi biotehnologice de importanță majoră, ca porumbul cu fitază - hibrid care a primit aviz favorabil pentru biosecuritate în 2009, când au fost aprobate și două modificări biotehnologice la orez. Cererea de furaje necesare șeptelului național chinez, de 500 milioane de porcine și 13 miliarde de păsări, face ca această țară să depindă din ce în ce mai mult de importurile de porumb, pentru suplimentarea celor 35 milioane ha de porumb pe care le cultivă.

Suprafețele cresc, în țările în curs de dezvoltare

Extinderea suprafețelor biotehnologice din țările în curs de dezvoltare continuă. În 2013, agricultorii sud-americani, asiatici și africani au cultivat, în total, 54% din suprafața mondială cu plante biotehnologice (care a înregistrat o creștere de 2% față de 2012), lărgind astfel distanța dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, din punctul de vedere al suprafețelor, de la circa 7 milioane ha (2012), la 14 milioane ha (2013).

Continental sud-american a cultivat, în total, 70 milioane ha (41%) din suprafața biotehnologică mondială, în timp ce Asia a cultivat 20 milioane ha (11%), iar Africa, doar puțin peste 3 milioane ha (2%).

„Creșterea din țările industrializate și de pe piețele mature din țările în curs de dezvoltare a continuat pe o linie constantă în 2013, dat fiind că ratele de adopție s-au situat la 90% sau mai mult, nemișcând loc extinderii”, a spus Clive James. „Anul trecut, în fruntea eșalonului de creștere s-au situat țările în curs de dezvoltare, respectiv Brazilia, care a înregistrat o ascensiune impresionantă, de 3,7 milioane ha (10%), ajungând la 40,3 milioane ha. În anul care vine, este așteptată continuarea acestei tendințe în țările în curs de dezvoltare, Brazilia situându-se tot în frunte, încheind, ca de fiecare dată, «bucula» cultivatorilor principali, alături de Statele Unite”.

Succesul acestor culturi în țările în curs de dezvoltare se explică de multe ori prin parteneriatele public-private. De exemplu, în cadrul unei cooperări cu firma BASF, Brazilia a creat și autorizat un hibrid de soia, rezistent la ierbicide, care este acum gata de comercializare, după ce a traversat toate etapele necesare, de creare și perfecționare a produsului. Asemenea parteneriate creează un sentiment de mândrie, care, la rândul ei, generează încredere și o atmosferă stimulativă, necesare reușitei.

Bazându-se numai pe resurse naționale, corporația braziliană EMBRAPA a creat și obținut autorizație pentru un hibrid de fasole, rezistent la virusuri – o realizare care constituie o contribuție importantă la principiul sustenabilității.

Rezolvarea impasului în care se află procesul de autorizare a culturilor biotehnologice

Țările în curs de dezvoltare continuă să facă pași înainte în direcția cercetării și dezvoltării biotehnologice și comercializării acestor culturi și au făcut dovada voinței politice vizavi de autorizarea de noi caracteristici biotehnologice, se mai observă în raport. Autorizațiile din 2013 privesc țări ca:

- Bangladesh-ul, care și-a aprobat prima cultură biotehnologică – vânăta Brinjal, hibrid creat printr-un parteneriat public-privat, încheiat cu o societate indiană, numită Mahyco. Bangladesh-ul constituie un model exemplar pentru țările mici și sărace, prin faptul că a „spart” impasul în care se găsea procesul de autorizare a cultivării vinetei biotehnologice în scop comercial, atât în India,

- cât și în Filipine. Bangladesh-ul intenționează, de asemenea, să legifereze și hibridul de orez „Golden Rice” și cartoful biotehologic.
- Indonezia – a autorizat cultivarea trestiei de zahăr rezistentă la secetă, în scop alimentar, intenționând să înceapă însămânțările în 2014.
 - Panama – a autorizat cultivarea porumbului biotehologic.

Evoluțiile continue din domeniu, alături de rata de adopție din ce în ce mai ridicată în rândul agricultorilor mici și săraci constituie factori importanți pentru viitorul adopției culturilor biotehnologice la nivel mondial. Evoluțiile deosebite din 2013 privesc regiuni ca:

- Africa - unde Burkina Faso și Sudanul și-au crescut suprafețele de bumbac biotehologic cu un impresionant 50 % și, respectiv, 300 %. De asemenea, alte șapte țări africane dețin în prezent loturi experimentale biotehnologice, ca un penultim pas spre autorizația de comercializare. Printre aceste țări se numără: Camerunul, Egiptul, Ghana, Kenya, Malawi, Nigeria și Uganda.
- Filipinele - pe cale să își încheie etapa experimentală, constând în loturi de orez „Golden Rice”.

Lipsa unor sisteme de reglementare adecvate, bazate pe știință, necostisitoare și rapide continuă să fie principalul obstacol al procesului de adopție din Africa (și din întreaga lume).

Situația culturilor biotehnologice în Uniunea Europeană

Suprafața modestă cultivată cu plante biotehnologice în Uniunea Europeană a înregistrat o creștere de 15% în intervalul 2012-2013. Cinci țări din UE au cultivat 148 013 ha de porumb biotehologic în 2013, înregistrând o creștere cu 18 942 ha față de anul anterior. Spania s-a situat în fruntea statelor cultivatoare din UE, cu un nivel-record de 136 962 ha de porumb biotehologic, înregistrând o creștere de 18% față de 2012. România și-a menținut aceeași suprafață ca în 2012. Portugalia, Cehia și Slovacia au cultivat suprafețe mai mici de porumb biotehologic decât în 2012, motivul prezentat în raport fiind procedurile greoaie de declarare impuse de UE agricultorilor.

Culturile biotehnologice aduc beneficii din punctul de vedere al siguranței alimentelor, sustenabilității și mediului

În perioada 1996-2012, culturile biotehnologice au adus contribuții clare producției agricole, prin: reducerea cheltuielilor de producție și creșterea productivității (estimată la 377 milioane t și evaluată la 117 miliarde \$); beneficii aduse mediului, datorită eliminării unui consum de 497 milioane kg de pesticide (substanță activă); diminuarea emisiilor de CO₂ cu 27 miliarde kg, numai în 2012 (echivalând cu scoaterea din circulație a 12 milioane de automobile timp de un an); conservarea biodiversității, prin evitarea introducerii în cultură a 123 milioane ha de teren în intervalul menționat și atenuarea sărăciei a 16,5 milioane de mici exploatații și familii de agricultori, totalizând peste 65 milioane de persoane.

Cifre consecvente

Statele Unite au continuat să conducă eșalonul în 2013, cu 70,1 milioane ha și o rată de adopție de 90%, la toate culturile. Brazilia s-a plasat pe locul doi pentru al cincilea an la rând, crescându-și suprafața cultivată cu plante biotehnologice mai mult decât oricare altă țară – înregistrând un spor-record de 3,7 milioane ha (10%), față de 2012. Argentina s-a menținut în continuare pe locul trei, cu 24,4 milioane ha. India, care a „detronat” Canada, situându-se în locul acesteia, pe locul patru, a înregistrat o suprafață-record de bumbac biotehologic, de 11 milioane ha, având o rată de adopție de 95%. Canada s-a situat pe locul cinci, cu 10,8 milioane ha, înregistrând o scădere a suprafețelor de rapiță canola, însă păstrându-și o rată de adopție ridicată, de 96%.